

שולב אחר שולב...

י.מהרר, מנהל המדור לטיפול בנוער

הצעירים בהם בכל דרכי הפשע. ביום שהם עוברים לשיפוט של בתי המשפט הרגילים, זוכים הם למסר ממושך.

שנה דרך

ברוב המקרים העוני הוא הגורם כבד המשקל ששלח את הנערים לתאי הסוהר המסורגים. אולם העוני אינו הגורם היחיד ליצירת פשעים — הוא רק בסיס רציני לטיפולם. אפשר להילחם בפשע על-ידי חיטול העוני, אך ישראל ענייה מדי. אפשר גם לשבת בחיבוק ידים ולראות איך מגיעה עקומת הפשעים לשיאים חדשים. ישנה גם דרך שלישית: להגיע אל הנער לפני שהוא מסתבך בנתיב הפשע. יש לפי תוח מועדונים, מגרשי ספורט, מוסדות חינוך ובידור. יש להגדיל את מספר העובדים המתמסרים לעבודת המניעה, לעשות מאמצים מיוחדים למצוא תעסוקה דווקא לנערים אלה. בסופו של דבר, זה הרבה יותר זול ובטוח. כי כל נער הנחפס בין גלגלי הפשע והחוק מעסיק לפחות שני אנשים במאמצים למנוע ממנו לפגוע בחברה — עבודה שאפשר לעשותה בכמה שעות ומעט רצון טוב והבנה לפי ני המעשה.

שנים גם יותר פשוטות, היתה התשובה. "ומנין הכסף?" ציון גאלם דוב. המחנך חזר על השאלה, לבסוף ענה ציון: "עובדים פה ושם. יש כסף — מה זה איכפת לך מגיין?" המחנך בילה כמה שעות עם ציון, התיידד איתו, הציע לו לבאת לקיבוץ; ציון סירב. אחר-כך הציע לו עבודה בעיר; ציון הסכים לנסות. לאחר שהמחנך העביר אותו בליקה רפואית ופסיכורטכנית השיג עבורו מקום כרשולית מסגר, השתדל להחזיר לבית את ער' כו בעיני הנער, מוסיף לפקח עליו ולהדריכו. יתכן כי בזה נפתרה בעייתו של ציון דרוויש. יתכן מאד שלא.

מה יותר כדאי?

במקרה השני, יקבל המדור לטיפול בנוער מכתב משירות המבחן לצעירים: מאחר ש- הנער, שנתפס בעבירה מסוימת, היה בטיפול המדור, יואלג המדור למסור את כל הפרטים לידועים עליו, על משפחתו, על האווירה שבה גדל.

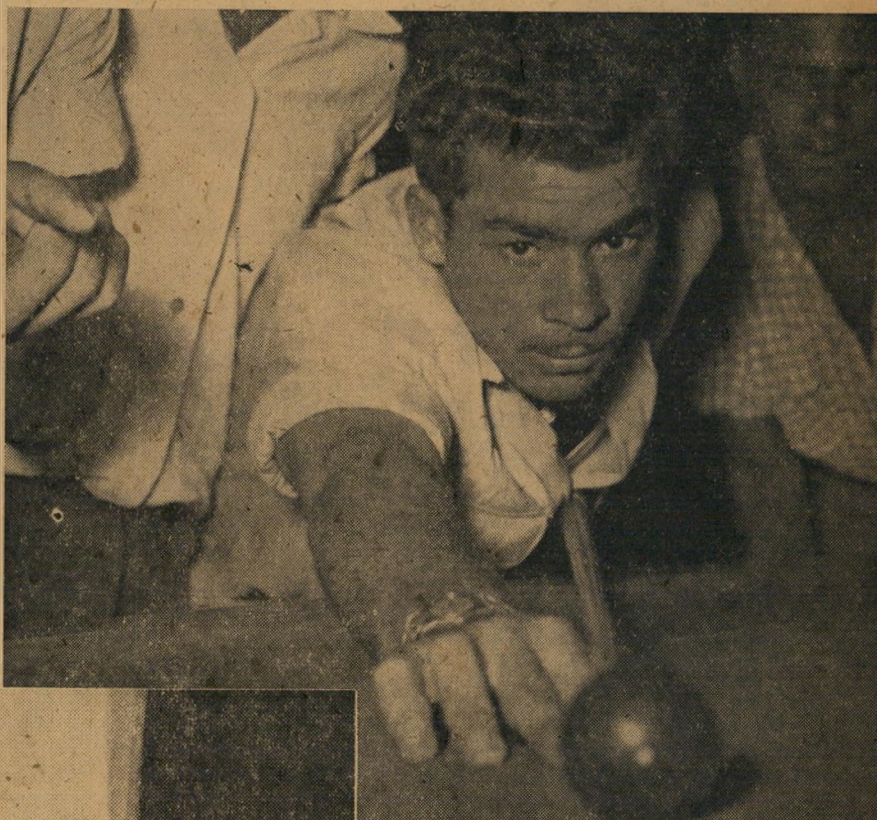
על סמך דו"ח זה, מכין קצין המבחן את הדו"ח למשפט. בינתיים מסתובב הנער בביתו, בערבות קרוביו, כי אין מוסד להחזקתו. המשפט הראשון הוא סימן-דרך חשוב מאד בחיי הנער. כשהוא עומד בפני שופט הלועז, דוד רייפן, צעיר, בעל פנים רחבות המעוררות אהדה ואשר עבד פעם באותו מדור של העירייה, מחליט הנער אחד משני דברים: לא כדאי להסתבך עם החוק, מוטב לחזור לדרך הישרה, לעבוד ולחיות בצורה הוגנת, או שהוא רואה בשופט דמות נוקמת של החברה שאינה נותנת לו לחיות כאדם חופשי שי הרוצה להשיג את שאיפותיו. לפעמים גם בו הנער לטיפול הרכרוכי של בית-המשפט והוא מחליט שהמטרה והשופטים אינם נוראים כל-כך — הוא יהיה לפושע גדול. השופט מסר את הנער לטיפולו של קצין המבחן או של המדור. המקרים החוזרים אליו אחרי המשפט הראשון מגיעים ל-20% אולם הם חוזרים פעם אחר פעם עד שנערי רים אחדים (עד גיל 16) נחשבים כיום לפושעים מועדים, מסוכנים ביותר, השופט יכול רק לשלוח אותם למוסדות חינוך ממשלתיים לנוער עברייני, שם הם עלולים לחגך את

לב לציון. "הוא מסתובב יותר מדי ואין מי שיפקח עליו בבית," אמרה ליעקב סהלה, מנהל המדור. למחרת ביקר אחד מאנשי המדור את בית דרוויש. ציון לא היה שם. "הוא קם בעשר בבוקר וחוזר רק ב-12 בלילה," סיפרה אמו. "לפעמים הוא נכנס אחר-צהריים, אוכל מן שהו, מכה את אחותו הקטנה ונעלם שוב." לבסוף הצליח עובד המדור להשיג את ציון: נער רזה, שחרחר, כולו מלא חשורת התבדרר כי יש לו "חברים טובים", שהם הרבה יותר מעניינים מהמורה בבית-הספר או מבני משפחתו. הוא מבקר אתם בקולנוע, מחליף סיפורים ורשמים בפרס הסמוך לשכונה. "איזה סיגרות אתה מעשן?" שאל המדור. "רק וירגיניה. אבל לפעמים אין כסף; מע"

שו. מומחה אמריקאי, ה. אלט, שביקר בארץ, הביע את דעתו כי מספר הילדים והילדות ה- כובאים מדי שנה לבתי-משפט הוא גבוה מאד, אף בהשוואה לארצות-הברית.

מעגל הקסמים הטראגי

נגד מצב זה מנהל קומץ קטן של אנשים מלחמת-קודש עקשנית. אלה הם אנשי מחלקות הסעד הממשלתיות והעירוניות. כעיריית תל-אביב, למשל, ישנו מדור מיוחד לטיפול בנוער, אשר תפקידו ליצור קשר אל הנער בעת מצוקתו הפיזית או הפסיכית, לחקור את בעיותיו ולמצוא את הדרך התיירטייה ה- נאותה לפתרון. עבודה פרבנטיבית זו מו- נעת ממאות נערים את התדרדרותם לעויבות קשה ואף לבית-הסוהר. עובדי המדור, המתמצאים בכל בעיית שכר-

השעשועים — משחק הביילארד הוא משחק מכובד מאוד. אולם כשהוא מהווה עיקר השעשועים, במקומות שלא הוקמו כמרכזי גילויים לנוער, אין הוא מישחק חיובי ביותר.

נות העוני והפרברים הם בעלי הכשרה ונס יון בשטח העבודה החינוכית-סוציאלית. הם מסירים בשכונות, מבקרים בבתי-חוקים את הרקע היסכולוגי והכלכלי של המשפחה והנער רוכשים את אימונו. או מתחיל מאבק קשה. העובד מנסה להשיג פיע על הנער להמשיך בלימודיו, ללמוד חק צוע, ולהצטרף למסגרת חברתית רצויה בש- עות הפנאי, ובאם הנער שייך גם לאיזו כנור פיה — לדעת מיהו מנהיגה. אם הצליח לפורר את הכנופיה, להעמיד גיבור אחר כנגד הגיבור השלילי, עוזר הדבר לנערים רבים להשתחרר ממעגל הקסמים הטראגי המכניס אותם יותר עמוק לבזך עם כל סיכוב.

מעשנים וירגיניה

מקרה אופיני הוא זה של ציון דרוויש, צעיר בן 14, חימוני תושב שכונת התקווה, תל-אביב. אמו אלמנה, עובדת כעוזרת בית כדי לפרנס את עצמה ואת שלושה ילדיה. העובדת-הסוציאלית, שביקרה בבית מטעם העירייה פנתה למדור לטיפול בנוער לשים

עקומת העלייה של פושעים צעירים	
שנת 1947	698
שנת 1948	1243
שנת 1949	1082
שנת 1950	1128
שנת 1951	1234
שנת 1952	1600 כ"ש

המשחק שמעבר לגבול. — משחק פוקר, על סכומים גבוהים, בבניין גמור-למחצה. מנין להם סכומים כאלה? ישנם מקורות...